

STATUT MESTA LJUBLJANE

ki določa pravice in dolžnosti mesta, organizacijo mestne samouprave in način izvolitve mestne skupščine.

I. POGLAVJE

Temeljne določbe

1. člen

Mesto Ljubljana, razdeljeno na občine, je posebna družbeno-politična skupnost, v kateri občani uresničujejo družbeno samoupravljanje in urejajo tiste zadeve, ki so skupnega pomena za mesto.

Pravice in dolžnosti mesta so določene z ustavo, zakoni in tem statutom.

2. člen

S statutom mesta se določijo zadeve, ki so skupnega pomena za mesto, organizacija mestne samouprave in način izvolitve skupščine mesta (v nadaljnjem besedilu: mestna skupščina).

Razen zadev, ki so skupnega pomena za mesto, ureja mesto Ljubljana skupno z občinami tiste zadeve iz pristojnosti občin, ki imajo pomen tudi za mesto in zagotavlja pogoje za njihovo enotnejše reševanje.

Z zakonom se lahko poverijo mestu tudi posamezne zadeve iz republiške pristojnosti.

3. člen

Območje mesta Ljubljane obsega območje občin Ljubljana-Bežigrad, Ljubljana-Center, Ljubljana-Moste-Polje, Ljubljana-Siška in Ljubljana-Vič-Rudnik.

Območje mesta določa zakon.

4. člen

Mesto je pravna oseba.

Sedež mesta je v Ljubljani.

5. člen

Pravice in dolžnosti mesta opravljajo občani neposredno na zborih vo-

lčev, zborih delovnih ljudi, v drugih oblikah neposrednega odločanja ter mestna skupščina, njeni organi, občinske skupščine, njihovi organi in krajevne skupnosti.

6. člen

Za izvrševanje svojih pravic in dolžnosti ima mesto svoje vire dohodkov, ki jih v skladu z zakonom in s tem statutom samostojno določa in z njimi samostojno razpolaga.

7. člen

Občani ljubljanskih občin so tudi občani mesta Ljubljane.

8. člen

Mesto razvija gospodarsko, kulturno in drugo sodelovanje z mesti in občinami v Jugoslaviji in v tujini.

9. člen

Mesto Ljubljana ima grb in zastavo.

Grb mesta Ljubljane je:

Zastava mesta Ljubljane je:

10. člen

Mesto Ljubljana ima svoj praznik.

Mestni praznik je 9. maj, dan obletnice osvoboditve Ljubljane v narodnoosvobodilni vojni.

11. člen

Statut mesta sprejme mestna skupščina po poprejšnji javni razpravi.

Statut mesta se sprejme s večino glasov vseh odbornikov vsakega zborra mestne skupščine.

II. POGLAVJE

PRAVICE IN DOLŽNOSTI MESTA

Uvodne določbe

12. člen

Mesto Ljubljana izvršuje pravice in dolžnosti občine, določene z ustavo.

Mestni statut 15

zakoni in tem statutom, ter zagotavlja skladen razvoj mesta.

Mesto usmerja, usklajuje in določa enotno politiko družbeno-ekonomskega, kulturnega in urbanističnega prostorskega razvoja na svojem območju.

13. člen

Mesto skrbi za proučevanje naravnih, materialnih, kadrovskih, demografskih in drugih splošnih pogojev, potrebnih za družbeni in ekonomski razvoj mesta, posebno pa za proučevanje pogojev in možnosti za razvoj proizvajalnih sil in gospodarske dejavnosti v okviru urbanističnega in splošnega razvoja Ljubljane, možnosti za usklajevanje gospodarskega razvoja mesta z gospodarskim razvojem sosednjih in drugih občin, potreb in možnosti ter materialnih osnov za razvoj družbenih služb in za njihov skladni razvoj z gospodarskim in družbenim razvojem mesta ter položaja organizacij in služb s tega področja in pogojev za njihovo delo.

14. člen

Mesto skrbi za zagotavljanje splošnih pogojev za razvoj gospodarstva in družbenih služb, posebno pa:

zagotavlja pogoje za čimboljše prostorsko razporeditev delovnih organizacij s področja gospodarstva in družbenih služb ter drugih organizacij in služb, ki s svojim delovanjem dopolnjujejo njihovo dejavnost in ki ustrezajo družbenemu razvoju mesta in potrebam občanov;

skrbi za razvoj in delovanje javnega mestnega prometa, za preskrbo z vodo, električno in toplotno energijo ter drugimi vrstami energije in za razvoj storitvenih in drugih dejavnosti, ki prispevajo k večji produktivnosti dela in izboljšujejo pogoje za delo delovnih organizacij;

usklajuje kadrovsko politiko v skladu s potrebami gospodarskega, družbenega in političnega razvoja mesta in se pri tem povezuje z nosilci ka-

drowske politike v mestu ter daje pobude za njihovo medsebojno sodelovanje;

skrbi za izboljšanje stanovanjskih razmer in hitrejšo stanovanjsko izgradnjo ter za razvijanje zdravstva, socialnih in drugih zavodov, organizacij in dejavnosti, ki prispevajo k izboljšanju življenjskih razmer delovnih ljudi in njihovih družin;

sodeluje pri ustvarjanju pogojev za razvoj dejavnosti delovnih organizacij, ki prispevajo k družbenemu in ekonomskemu razvoju mesta.

15. člen

Mesto pospešuje sodelovanje in združevanje na področju gospodarstva in družbenih dejavnosti.

Mesto zagotavlja pogoje za razvoj družbenega samoupravljanja in spodbuja delovne organizacije k družbenemu dogovarjanju zlasti o načelih, osnovah ter merilih za delitev dohodka in osebnega dohodka.

16. člen

Mesto Ljubljana kot posebna družbeno-politična skupnost ureja tiste zadeve, ki so skupnega pomena za mesto.

17. člen

Zadeve skupnega pomena za mesto so tiste pravice in dolžnosti občine na področju načrtovanja in gospodarstva, urbanizma in gradnje, stanovanjskega in komunalnega gospodarstva ter cestnega prometa, trgovine, turizma, vzgoje in izobraževanja, kulture, telesne kulture in tehnične vzgoje, zdravstva in družbenega varstva, notranjih zadev in narodne obrambe, ki jih mora mesto zaradi svoje enotnosti, uspešnega in skladnega razvoja ter svojega splošnega napredka urejati enotno in jih kot take določati zakon in ta statut.

18. člen

Mestna skupščina po poprejšnjem mnenju občinskih skupščin sprejema:

— dolgoročni in srednjeročni pro-

gram gospodarskega in družbenega razvoja mesta

- dolgoročne in srednjeročne programe razvoja posameznih dejavnosti;
- regionalni prostorski plan ljubljanske regije;

- urbanistični program za območje mesta;

- urbanistični načrt za ureditveno območje mesta;

- predpise o urejanju in oddajanju stavbnega zemljišča ter o prispevku za uporabo mestnega zemljišča in njegovi delitvi.

Pri sprejemanju teh aktov je mestna skupščina dolžna obravnavati mnenja občinskih skupščin. Če mnenj ne more upoštevati, mora občinske skupščine obvestiti o razlogih.

19. člen

Delovne organizacije, ki opravljajo zadeve skupnega pomena za mesto in kulturne ter telesno vzgojne objekte, ki imajo pomen za mesto, določi mestna skupščina s posebnim predpisom.

Gospodarstvo

20. člen

Mesto na področju gospodarstva:

- določa temeljna izhodišča za skladen gospodarski razvoj mesta;

- sprejema okvirne programe in smernice za razvoj industrije, gradbeništva, trgovine in preskrbe, prometa, obrti, gostinstva, turizma, kmetijstva in gozdarstva ter s tem ustvarja osnovo za smotno načrtovanje razvoja teh panog v občinah in delovnih organizacijah;

- spremlja gospodarska gibanja na območju mesta;

- sprejema in izvaja ukrepe s področja družbene kontrole cen;

- določa drobnoprodajne cene, marže v prodaji na drobno in cene drugih proizvodov ter komunalnih in obrtnih storitev;

- nadzoruje izvajanje predpisov o

blagovnem prometu in opravljanju storitev;

- določa najnižje osebne dohodke delavcev, zaposlenih pri zasebnih delodajalcih;

- sprejema predpise o minimalnem poslovnem času gostinskih, trgovskih in drugih storitvenih obratov;

- gospodari s sredstvi sklada skupnih rezerv gospodarskih organizacij.

Urbanizem

21. člen

Mesto na področju urbanizma sarki in podvzema ukrepe za smotrno urbanistični razvoj svojega območja v skladu z gospodarskim in družbenim razvojem mesta ter v ta namen:

- sprejema urbanistični program za območje mesta in določa naselja ter območja, za katera se izdelajo urbanistični načrti in zazidalni načrti;

- določa naselje ali posamezna območja, za katera se izdelajo samo zazidalni načrti;

- določa naselja ali območja, ki se urejajo z urbanističnim redom;

- sprejema urbanistični načrt in zazidalne načrte za ureditveno območje mesta. Ureditveno območje mesta določi mestna skupščina s posebnim odlokom;

- določa zazidalne etape na podlagi urbanističnega načrta za ureditveno območje mesta v skladu s programom razvoja komunalno stanovanjske graditve ter z drugimi programi družbeno-ekonomskega razvoja mesta;

- usklajuje urbanistične in zazidalne načrte ter urbanistične rede z urbanističnim programom za tista območja, ki jih urbanistični načrt za ureditveno območje mesta ne vključuje;

- sprejema predpise s področja urbanističnega načrtovanja in graditve investicijskih objektov;

- opravlja geodetsko službo;

- skrbi za varstvo narave;

- skrbi za načrtovanje in izvajanje

Mestni statut 17

nje zaščitnih ukrepov pred vojnimi akcijami;

— opravlja zadeve s področja regionalno-prostorskega planiranja na območju mesta;

— vodi lokacijski in gradbeno upravni postopek;

— ustanavlja urbanistično strokovno službo za območje mesta, potrjuje statut in opravlja nadzorstvo nad njenim delom.

Komunalno in stanovanjsko gospodarstvo ter cestni promet

22. člen

Mesto na področju komunalnega in stanovanjskega gospodarstva ter cestnega prometa na ureditvenem območju mesta, če ni drugače določeno:

— opravlja vse pravice in dolžnosti do delovnih organizacij, ki opravljajo komunalno dejavnost skupnega pomena za mesto ter posebne pravice in dolžnosti do tistih komunalnih delovnih organizacij, ki opravljajo komunalno dejavnost posebnega družbenega pomena;

— sprejema dolgoročne in srednjeročne programe za razvoj komunalnega in stanovanjskega gospodarstva ter predpise in programe o etapni izgradnji ureditvenega območja mesta, ki jo določa urbanistični načrt;

— predpisuje družbene dajatve komunalnim delovnim organizacijam mestnega in posebnega pomena;

— sprejema predpise in druge akte s področja gospodarjenja s stanovanjskimi hišami;

— sprejema predpise o oblikovanju in delitvi stanarin;

— sprejema predpise s področja stanovanjskih razmerij;

— sprejema predpise o tehničnih normah v stanovanjski graditvi;

— sprejema predpise o urejanju in oddajanju stavbnega zemljišča ter o prispevku za uporabo mestnega zemljišča in njegovo delitev;

— sprejema predpise in skrbi za vodenje katastra o komunalnih objektih in napravah, ki so v upravljanju komunalnih delovnih organizacij na območju; zajetem v urbanističnem načrtu;

— sprejema predpise s področja cestnega prometa in prometne varnosti ter skrbi za vzgojo in preventivne ukrepe v cestnem prometu;

— sprejema predpise v zvezi z onesnaženjem zraka, čezmernim hrupom in seizmično mikrorajonizacijo;

— sprejema predpise s področja ustvarjanja in usmerjanja sredstev za kreditiranje komunalnih objektov in naprav, ki so v upravljanju komunalnih delovnih organizacij skupnega pomena za mesto;

— sprejema predpise s področja namembnosti in razporeditve poslovnih prostorov;

— sprejema predpise s področja vodnega gospodarstva na območju mesta;

— sprejema predpise o gospodarjenju na področju ulic in cest IV. reda in njihove kategorizacije ter glede cestne službe na območju mesta;

— sprejema delovni program in program porabe sredstev sklada za financiranje komunalnih objektov in naprav mestnega pomena.

23. člen

Komunalne dejavnosti skupnega pomena za mesto so:

— preskrba s pitno vodo;

— odvajanje odpadne in meteor-ske vode;

— javna snaga;

— preskrba z električno energijo;

— javna razsvetljava;

— preskrba s plinom;

— preskrba s toplotno energijo;

— mestni potniški promet;

— javne tržnice;

— urejanje in vzdrževanje zelenih površin mestnega pomena;

— urejanje in vzdrževanje cestno-prometne signalizacije;

— pokopališča in pogrebna služba;

— javni parkirni prostori;

— dimnikarstvo;

— deratizacija.

Posebne komunalne dejavnosti skupnega pomena za mesto so:

- konzumne mlekarne;
- pekarne.

Mestna skupščina lahko z odlokom razširi ali zoži komunalne dejavnosti skupnega pomena za mesto, uredi financiranje teh dejavnosti in druge pravice ter dolžnosti mesta.

Vzgoja in izobraževanje

24. člen

Mesto na področju vzgoje in izobraževanja:

- sprejema smernice in okvirne programe za oblikovanje enotne politike;
- skrbi za srednje šolstvo in domače učencev srednjih šol ter izvršuje ustanoviteljske pravice in dolžnosti do teh zavodov;
- sprejema program omrežja šol druge stopnje;
- usklajuje politiko štipendiranja;
- usklajuje politiko zaposlovanja in poklicnega usmerjanja mladine;
- pospešuje dopolnilno, osnovno in strokovno izobraževanje mladine ter odraslih.

25. člen

Pri izvrševanju pravic in dolžnosti mesta na področju vzgoje in izobraževanja sodeluje mesto z družbeno-političnimi in samoupravnimi skupnostmi ter delovnimi in drugimi organizacijami zaradi izboljšanja učnih razmer, izboljšanja splošne izobrazbene ravni občanov in strokovnega usposabljanja zaposlenih.

Kultura in znanost

26. člen

Mesto na področju kulture in znanosti:

— skrbi za skladen in smotrni razvoj kulture v mestu, ki jo obravnava po načelu enotnega kulturnega prostora in kjer imajo posamezne kulturne dejavnosti različno in svojstveno vlogo;

— sodeluje pri razvijanju in usmerjanju kulturnih dejavnosti na podlagi svojih dolgoročnih razvojnih načrtov, ki temeljijo na potrebah občanov in družbe kot celote ter značilnostih, posebnostih in nalogah, ki izvirajo iz položaja Ljubljane v naši narodni, jugoslovanski in širši mednarodni skupnosti;

— svojo politiko na področju kulture uveljavlja na podlagi dogovorov z nosilci kulturnih dejavnosti, ustreznimi samoupravnimi organi, družbeno-političnimi in drugimi skupnostmi;

— določa v skladu s splošnim razvojem mesta delež svojega dohodka za delovanje in pospeševanje kulturnih dejavnosti, pri čemer upošteva sprejeti program, obseg in kakovost opravljenega dela;

— skrbi za zidavo in vzdrževanje osrednjih objektov za kulturno dejavnost in vzdrževanje spomenikov, ki imajo skupen pomen za mesto;

— izvršuje pravice in dolžnosti temeljne družbeno-politične skupnosti do delovnih organizacij, ki so skupnega pomena za mesto s področja kulture, spomeniškega varstva in arhivske službe;

— mesto sodeluje z znanstvenimi zavodi, univerzo in drugimi visokimi šolami ter spodbuja delovne in druge organizacije, da uporabljajo rezultate znanstvenih dosežkov, da združujejo sredstva za znanstveno raziskovalno delo ter ustanovijo druge pogoje za razvoj znanstvenih zavodov.

Telesna kultura in tehnična vzgoja

27. člen

Mesto na področju telesne kulture in tehnične vzgoje:

— programira in usklajuje razvoj telesne kulture in športa;

— programira in določa raspored športnih rekreacijskih objektov skladno z razvojem mesta;

— programira in usklajuje razvoj tehnične kulture in tehnično-znanstvenega izobraževanja občanov na podlagi načrta dolgoročnega razvoja za celotno mestno območje;

— pospešuje in širi tehnično vzgojo in znanstveno-tehnične dejavnosti ter podpira združenja s tega področja;

— podpira prireditve in manifestacije tehnične vzgoje;

— skrbi za razvoj kvalitetnega športa in vrhunskih dosežkov v športu ter za razvoj znanstveno-tehničnih dejavnosti s tem, da zagotavlja materialne pogoje za delo strokovnih delavcev in potrebnih športnih tehnično-vzgojnih in znanstveno-tehničnih objektov;

— skrbi in materialno podpira razvoj prioritarnih športnih panog in pomembnih dosežkov na področju telesne kulture in tehnične vzgoje;

— skrbi za stalne in kvalitetne telesno-kulturne prireditve;

— zagotavlja sredstva za gradnjo in vzdrževanje osrednjih telesno-kulturnih objektov;

— zagotavlja sredstva za strokovne delavce in vzgojitelje na področju vrhunškega športa;

— skrbi za dejavnost in sodelovanje pri financiranju tehnično-vzgojnih organizacij, ki so pomembne za mesto;

— zagotavlja sredstva za strokovne delavce tehnično-vzgojne in znanstveno-tehnične dejavnosti, pomembne za mesto;

— skrbi za izgradnjo in vzdrževanje objektov tehnične vzgoje in znan-

stveno-tehnične dejavnosti, ki so pomembne za mesto.

Zdravstveno varstvo

28. člen

Mesto na področju zdravstvenega varstva:

— oblikuje enotno politiko in programira razvoj zdravstvenih služb v mestu;

— zagotavlja pogoje za zdravstveno varstvo občanov in razvija tiste zdravstvene službe, ki skrbijo za osnovno zdravstveno varstvo občanov;

— spremlja in proučuje zdravstveno stanje in higienske razmere, v katerih žive in delajo občani in v zvezi s tem sprejema ukrepe;

— spodbuja in pomaga pri delu zdravstvenih zavodov in daje predloge za uspešnejše poslovanje;

— predlaga in spodbuja sodelovanje zdravstvenih zavodov s strokovnimi zdravstvenimi, delovnimi in drugimi organizacijami;

— izvaja družbeno nadzorstvo nad poslovanjem zdravstvenih zavodov;

— sprejema in izvršuje predpise za preprečevanje in zatiranje bolezni, za zdravstveno nadzorstvo nad živili in predmeti splošne rabe ter za obvezne zdravniške preglede in zadeve higiensko-epidemiološke službe;

— daje soglasja k splošnim aktom samoupravnih skupnosti in organizacij s področja zdravstvenega zavarovanja.

Družbeno varstvo

29. člen

Mesto na področju družbenega varstva:

— skrbi za razvoj tega področja in

usmerja politiko ter delovanje strokovnih služb in organizacij;

— usklajuje pogoje in osnovna merila za zagotavljanje družbenega varstva;

— pospešuje družbeno varstvo ter ustanavlja zavode in druge oblike vodskega varstva mladine in odraslih;

— ustvarja in zagotavlja sredstva za delovanje organizacij, ki opravljajo zadeve družbenega varstva in imajo pomen za mesto.

Skrb za borce in invalide NOV

30. člen

Mesto usklajuje pogoje za reševanje zadev borcev in invalidov NOV s tem, da spremlja probleme in razmere borcev in invalidov NOV ter družin padlih borcev. Skupaj z organizacijami združenj borcev NOV, občinami ter delovnimi in drugimi organizacijami sprejema ukrepe za izboljšanje njihovih materialnih in stanovanjskih razmer ter zdravstvenega varstva.

Notranje zadeve

31. člen

Mesto skrbi za javno varnost, javni red in mir, za prometno in požarno varnost in izvršuje vse pravice in dolžnosti občin, ki jih imajo te po zakonu in drugih predpisih na področju notranjih zadev.

Občinsko sodišče in občinsko javno tožilstvo

32. člen

Mestna skupščina ima vse pristojnosti glede občinskih sodišč in občin-

skega javnega tožilstva v Ljubljani, ki so z ustavo in zakoni dane občinski skupščini.

Narodna obramba

33. člen

Mesto ima pravice in dolžnosti, ki jih ima občina po ustavi, zakonu in drugih predpisih na področju narodne obrambe.

34. člen

Mesto v okviru svojih pravic in dolžnosti:

— izdeluje program priprav obrambe mesta in vojni plan mesta;

— organizira, oborožuje in opremlja svoje enote in službe teritorialne obrambe;

— usmerja in pripravlja mestno gospodarstvo za delo v vojni pogoji;

— organizira civilno zaščito na svojem ozemlju;

— organizira in izvaja pouk prebivalstva za obrambo in zaščito ter pouk enot in služb teritorialne obrambe in enot civilne zaščite;

— opravlja zadeve vojaške obveznosti in vojaške mobilizacije in druge posle v zvezi z dolžnostmi in pravicami občanov pri narodni obrambi;

— usklajuje, usmerja in aktivira delo vseh družbenih dejavnikov v mestu na področju narodne obrambe;

— izvršuje ukrepe pripravljenosti za primer neposredne vojne nevarnosti;

— opravlja druge naloge s področja narodne obrambe, določene z ustavo, zakonom in drugimi predpisi.

Mesto pri izvrševanju svojih nalog usklajuje svoje delo z delom republiških in drugih organov.

35. člen

Organiziranje in izvajanje obrambnih priprav opravlja mesto v sodelovanju z občinami. Mesto lahko povabi občini, da neposredno organizirajo in izvajajo posamezne ukrepe kakor tudi druga opravila s področja narodne obrambe.

Organizacija in način dela organov mesta, gospodarstva in družbenih služb v primeru neposredne vojne nevarnosti ali v vojnem stanju, se v skladu z ustavo in zakonom urejata s posebnim odlokom mestne skupščine.

Inšpekcijske službe

36. člen

Mestna skupščina ima vse pristojnosti glede inšpekcijskih služb, ki so z ustavo in zakoni dane občinski skupščini.

III. POGlavJE

SREDSTVA MESTA

37. člen

Mestu pripadajo za uresničevanje pravic in dolžnosti, ki so skupnega pomena za mesto, tisti dohodki, ki po zakonu pripadajo občini in so značilni kot dohodki mesta. Ti dohodki so:

- občinski davek od prometa blaga na drobno;
- občinski davek od prometa z alkoholnimi pijačami v trgovini;
- občinski davek od prometa z alkoholnimi pijačami v gostinstvu;
- občinski prometni davek od plačil za storitve;
- občinske upravne takse;
- občinske komunalne takse;
- občinske sodne takse.

Dohodki mesta so tudi dotacije, prispevki, darila, volila in drugi dohodki.

38. člen

Mestna skupščina z odlokom določi višino udeležbe občin pri dohodkih iz prvega odstavka prejšnjega člena na podlagi programa dela in ob upoštevanju gospodarske moči, družbenih potreb občin in mesta ter vsakoletne ocene skupnih dohodkov.

39. člen

Za izgradnjo komunalnih, kulturnih, zdravstvenih, socialnih in drugih objektov ali za druge namene, ki imajo pomen za občane mesta, se lahko uvede samoprispevek.

Samoprispevek lahko uvede mestna skupščina na podlagi sklepov zborov volilcev ali na podlagi referenduma.

Sredstva, ki so jih s samoprispevom zbrali občani in delovne organizacije, se smejo uporabiti le za namen, za katerega so bila zbrana.

40. člen

Mesto samostojno razpolaga z dohodki, ki mu pripadajo kot posebni družbeno-politični skupnosti.

Politiko uporabe mestnih sredstev določa mestna skupščina v skladu s programom gospodarskega in družbenega razvoja mesta.

Mestna skupščina razporeja sredstva mesta v mestnem proračunu po postopku in na način, kot je določen z zakonom.

Posamezne družbene potrebe, naloge in obveze lahko mesto financira tudi iz skladov in posebnih računov.

Ob pogojih, ki so določeni z zakonom, najema mesto kredite, sprejema obveznosti in razpisuje posojila s javnim vpisom.